

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 560/2020-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Hencovskou, Bajzova 2, Košice, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 43 P 9/2020 z 28. januára 2020 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 CoP 57/2020 z 31. marca 2020, a maloletej [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej zákonnou zástupkyňou [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Hencovskou, Bajzova 2, Košice, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 5 ods. 1 a čl. 9 ods. 1 a 3 Dohovoru o právach dieťaťa uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 43 P 9/2020 z 28. januára 2020 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 CoP 57/2020 z 31. marca 2020, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] a maloletej [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí orgánov verejnej moci, proti ktorým ústavná sťažnosť smeruje, a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka 1“), zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Hencovskou, Bajzova 2, Košice, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 43 P 9/2020 z 28. januára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 CoP 57/2020 z 31. marca 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“), a maloletej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka 2“; spolu so sťažovateľkou 1 ďalej aj „sťažovateľky“), zastúpenej zákonnou zástupkyňou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], právne zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Hencovskou, Bajzova 2, Košice, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 dohovoru a čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 5 ods. 1 a čl. 9 ods. 1 a 3 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým uznesením okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka 1 je matkou maloletej sťažovateľky 2. Uznesením okresného súdu sp. zn. 43 P 152/2017 z 20. októbra 2017 (ďalej len „uznesenie z 20. októbra 2017“) bolo vydané neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá sťažovateľka 2 zverená do osobnej starostlivosti otca ([REDACTED]). O odvolaní proti citovanému uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 8 CoP 359/2017 zo 17. januára 2018 (ďalej len „uznesenie zo 17. januára 2018“) tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a upravil styk sťažovateľky 1 s maloletou sťažovateľkou 2.

3. V dôsledku nerešpektovania rozhodnutia vo veci úpravy styku sťažovateľky 1 zo strany otca bol sťažovateľkou 1 podaný návrh na výkon uznesenia krajského súdu zo 17. januára 2018 v časti týkajúcej sa úpravy styku (vykonávacie konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 43 Em 3/2018).

4. V dôsledku zmeny úpravy pomerov bolo uznesenie krajského súdu zo 17. januára 2018 v časti úpravy styku s maloletou sťažovateľkou 2 zrušené uznesením okresného súdu sp. zn. 43 P 152/2017 zo 4. októbra 2018 (ďalej len „uznesenie zo 4. októbra 2018“), ktorým bol nanovo upravený styk sťažovateľky 1 s maloletou sťažovateľkou 2 bez prítomnosti otca. Sťažovateľka 1 podala 13. novembra 2018 návrh na výkon uznesenia okresného súdu zo 4. októbra 2018 (vykonávacie konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 14 Em 6/2018), ktorý bol zamietnutý. O odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie rozhodol krajský súd tak, že uznesením sp. zn. 8 CoP 249/2019 z 29. novembra 2019 zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastavil z dôvodu existencie prekážky litispendencie spočívajúcej vo vykonávacom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 43 Em 3/2018.

5. Uznesením krajského súdu sp. zn. 7 CoP 105/2019 zo 4. septembra 2019 bol opätovne upravený styk sťažovateľky 1 s maloletou sťažovateľkou 2, a to bez prítomnosti otca, v dôsledku čoho podala sťažovateľka 1 prípis do vykonávacieho konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 43 Em 3/2018 a navrhla, aby okresný súd vo vykonávacom konaní pokračoval. Okresný súd uznesením sp. zn. 43 Em 3/2018 z 12. februára 2020

vykonávacie konanie zastavil. V dôsledku podaného odvolania v súčasnosti prebieha konanie na krajskom súde pod sp. zn. 8 CoP 91/2020.

6. Sťažovateľka 1 argumentuje, že otec zmaril spolu viac ako 200 stretnutí sťažovateľky 1 s maloletou sťažovateľkou 2, pričom k realizácii výkonu súdneho rozhodnutia reálne nedošlo.

7. Sťažovateľka 1 doručila okresnému súdu 7. júna 2019 návrh na zrušenie neodkladného opatrenia vydaného uznesením okresného súdu z 20. októbra 2017 v spojení s uznesením krajského súdu zo 17. januára 2018 a dožadovala sa zverenia maloletej sťažovateľky 2 do jej osobnej starostlivosti.

8. O predmetnom návrhu sťažovateľky 1 rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 43 P 51/2019 z 18. júna 2019 tak, že ho zamietol. O odvolaní proti citovanému rozhodnutiu súdu prvej inštancie rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 8 CoP 207/2019 z 13. septembra 2019 tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

9. O ďalšom návrhu sťažovateľky 1 z 22. januára 2020 na zrušenie neodkladného opatrenia vydaného uznesením okresného súdu z 20. októbra 2017 v spojení s uznesením krajského súdu zo 17. januára 2018 rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že ho zamietol. O odvolaní sťažovateľky 1 proti napadnutému uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

10. Napadnuté uznesenie okresného súdu je podľa sťažovateľky 1 nepreskúmateľné a arbitrárne, a to v dôsledku rozporu právnej argumentácie okresného súdu a skutkových okolností s pravidlami formálnej logiky, ako aj z dôvodu absencie jasných a zrozumiteľných odpovedí na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

11. Aj napriek tomu, že okresný súd konštatoval zabezpečenie starostlivosti o maloletú sťažovateľku 1 otcom, v čase vydania napadnutého uznesenia okresným súdom sa otec s maloletou sťažovateľkou 2 už takmer tri mesiace nachádzal v Rusku. Uvedené

vyučuje, aby okresný súd a kolízny opatrovník mali vedomosť o tom, akým spôsobom je zabezpečená starostlivosť o maloleté dieťa. Sťažovateľka 1 rovnako zdôrazňuje, že nemá vedomosť o tom, na podklade čoho okresný súd ustálil, že práva sťažovateľky 2 garantované dohovorom sú zabezpečené, keďže okresný súd v čase vydania rozhodnutia disponoval informáciou, že otec súhrne zmaril vyše 171 stretnutí sťažovateľky 1 s maloletou sťažovateľkou 2 a od 30. októbra 2019 sa nachádzal v Rusku, pričom sťažovateľke 1 neposkytol podstatné informácie a bezdôvodne ju izoloval od jej dcéry.

12. Okresný súd sa podľa sťažovateľky 1 rovnako nevysporiadal ani so skutočnosťou, že podľa ustálenej rozhodovacej praxe má úloha druhého rodiča pri výchove svoj význam a pokiaľ jeden z rodičov nie je schopný zabezpečiť druhému rodičovi právo podieľať sa na výchove dieťaťa, potom možno dôvodne pochybovať o výchovnej spôsobilosti tohto rodiča.

13. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľka 1 zdôrazňuje, že jej napadnuté uznesenie okresného súdu nebolo doručené do vlastných rúk aj napriek tomu, že v elektronickom spise je evidovaná „doručenka“, keďže táto vypovedá iba o uložení správy do elektronickej schránky, ale nie o jej prevzatí adresátom. Uvedenú námietku vzniesla sťažovateľka 1 aj v odvolaní proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, pričom krajský súd sa touto procesnou vadou nezaoberal. Ani na výslovnú žiadosť sťažovateľky 1 k doručeniu napadnutého uznesenia okresného súdu do vlastných rúk nedošlo.

14. Okrem uvedeného sťažovateľka 1 vytýka napadnutému uzneseniu krajského súdu absenciu riadneho, presvedčivého a objektívneho odôvodnenia. Podľa sťažovateľky 1 sa odvolací súd nezaoberal dôkazmi predloženými sťažovateľkou 1 a jej argumentáciou, ktorou odôvodňovala podanie opravného prostriedku. Okrem toho krajský súd rozhodol v rozpore s odporúčaním kolízneho opatrovníka.

15. O arbitrárnosti svedčí podľa sťažovateľky 1 aj vyhodnotenie možného zanedbávania starostlivosti o maloleté dieťa zo strany otca krajským súdom, keďže o opaku svedčia predložené listinné dôkazy. Sťažovateľka 1 zdôrazňuje, že nedostala odpoveď na to, akým spôsobom v jej veci konajúci všeobecný súd pristúpil k posúdeniu a vyhodnoteniu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pokiaľ sa vôbec nezaoberal ňou predloženými dôkazmi ani skutkovým stavom. Podľa sťažovateľky 1 odvolací súd vôbec nevyhodnotil a nerozvedol svoj záver, z akých dôvodov sa stotožnil s uznesením súdu prvej inštancie, ktoré neobsahovalo žiadny výpočet dôkazov a ich vyhodnotenie v súvislostiach a logickej nadväznosti.

16. K námietke sťažovateľky 1 o tom, že súd prvej inštancie vôbec neodôvodnil svoje rozhodnutie, zaujal odvolací súd formálne stanovisko, podľa ktorého napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie spĺňa náležitosti vyplývajúce z § 236 Civilného sporového poriadku.

17. Z napadnutého uznesenia okresného súdu a napadnutého uznesenia krajského súdu nie je možné vyvodiť, ktoré z predložených dôkazov, resp. tvrdení sťažovateľky 1 konajúce všeobecné súdy nepresvedčili o dôvodnosti nariadenia neodkladného opatrenia, resp. na ktoré z nich neprihliadol vzhľadom na zamietavý výrok spolu s vysvetlením, akým spôsobom všeobecný súd tieto dôkazy vyhodnotil.

18. Napadnuté uznesenie okresného súdu a napadnuté uznesenie krajského súdu v konečnom dôsledku negatívne zasahujú aj do práv sťažovateľiek na rešpektovanie rodinného života podľa čl. 8 dohovoru, keďže sťažovateľky trpia vzájomnou izoláciou a núteným odlúčením. Okrem uvedeného sa v ich veciach konajúce všeobecné súdy neriadili ani požiadavkou, podľa ktorej je primárnou ochrana najlepšieho záujmu dieťaťa, čím došlo k porušeniu práva sťažovateľky 2 podľa čl. 3 ods. 1 a 3 Dohovoru o právach dieťaťa.

19. Sťažovateľky nadobudli presvedčenie, že všeobecné súdy nekonajú v ich veci objektívne a nezaujato, pretože dosiaľ napriek tomu, že sťažovateľka 1 videla svoju maloletú dcéru od 18. mája 2018 až k dnešnému dňu len v rozsahu 17 hodín, nezriadili nápravu tohto protiprávneho stavu.

20. Sťažovateľky zastávajú názor, že ich návrh je v celom rozsahu opodstatnený a že z dôvodu zanedbania základnej povinnosti všeobecných súdov spravodlivo a dôkladne pristupovať k rozhodovaciemu procesu boli práva sťažovateľiek závažným spôsobom porušené.

21. Na základe uvedených skutočností sťažovateľky navrhujú, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu vo vzťahu k osobe sťažovateľky 1 a porušenie základných práv podľa čl. 41 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 dohovoru a čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 5 ods. 1 a čl. 9 ods. 1 a 3 Dohovoru o právach dieťaťa napadnutým uznesením okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu vo vzťahu k osobe maloletej sťažovateľky 2. Sťažovateľky zároveň požadujú zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu a napadnutého uznesenia krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie. Sťažovateľky požadujú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 €, ako aj náhradu trov konania v sume 450,29 €.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

22. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

23. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

24. V súlade s čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

25. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

26. V súlade s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

27. Úlohou ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti je okrem iného posúdiť, či ústavná sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného

súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

K namietanému porušeniu práv sťažovateľky 1 zaručených ústavou, listinou a dohovorom a práv sťažovateľky 2 zaručených ústavou, listinou, dohovorom a Dohovorom o právach dieťaťa napadnutým uznesením okresného súdu

28. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

29. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

30. V okolnostiach prejednávanej veci mali sťažovateľky k dispozícii opravný prostriedok, ktorý im zákon na ochranu ich práv účinne poskytuje. Proti napadnutému

uznesení okresného súdu mohli podať sťažovateľky odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľiek v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľiek v časti smerujúcej proti napadnutému uznesení okresného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu práv sťažovateľky 1 zaručených ústavou, listinou a dohovorom a práv sťažovateľky 2 zaručených ústavou, listinou, dohovorom a Dohovorom o právach dieťaťa napadnutým uznesením krajského súdu

31. Nosná argumentácia sťažovateľiek sa zameriava na ústavnú neudržateľnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu. Krajský súd sa v napadnutom uznesení podľa názoru sťažovateľiek nevysporiadal s ich odvolacími námietkami, pričom namietané rozhodnutie trpí absenciou odpovedí na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

32. Na účely preskúmania opodstatnenosti argumentácie sťažovateľiek ústavný súd zistil tieto pre posúdenie veci relevantné skutočnosti.

Okresný súd uznesením sp. zn. 43 P 82/2020 z 2. júla 2020 v spojení s opravným uznesením okresného súdu sp. zn. 43 P 82/2020 z 29. júla 2020 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 8 CoP 216/2020 z 10. septembra 2020 zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením okresného súdu z 20. októbra 2017 v spojení s uznesením krajského súdu zo 17. januára 2018 a nariadil nové neodkladné opatrenie, ktorým zveril maloletú sťažovateľku 2 do osobnej starostlivosti matky – sťažovateľky 1, v prevyšujúcej časti návrh sťažovateľky 1 zamietol a zároveň rozhodol, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 14 P 266/2017.

33. S prihliadnutím na charakter námietky vznesenej sťažovateľkami, ktorou tieto broja proti ústavne neudržateľnému odôvodneniu napadnutého uznesenia krajského súdu rozhodujúceho vo veci odvolania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktorým bol návrh sťažovateľky 1 na zrušenie neodkladného opatrenia vydaného uznesením okresného súdu z 20. októbra 2017 v spojení s uznesením krajského súdu zo 17. januára 2018 a nariadenie nového neodkladného opatrenia zamietnutý (k tomu pozri aj bod 9 tohto uznesenia), považuje ústavný súd za žiaduce zdôrazniť, že vzhľadom na zmysel a účel ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ako špecifického právneho prostriedku ochrany pred porušením základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej zmluvy je neodmysliteľnou súčasťou rozhodovania o takejto ústavnej sťažnosti aj posúdenie, či sťažovateľovi bola napadnutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci spôsobená (reálna) ujma, resp. či mu ešte takáto ujma v čase rozhodovania ústavného súdu (reálne) hrozí. V situácii, keď ústavný súd zistí, že sťažovateľovi napadnutým rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nebola spôsobená žiadna ujma, resp. mu už žiadna hrozba ujmy v čase rozhodovania nehrozí, neexistuje relevantný dôvod na vyslovenie porušenia ústavou garantovaných práv, v opačnom prípade by totiž rozhodovanie o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nadobudlo akademický charakter (m. m. II. ÚS 431/2016, IV. ÚS 137/2018).

34. Z už uvádzaných zistení ústavného súdu nespochybniteľne vyplýva, že po podaní ústavnej sťažnosti, ktorá je predmetom tohto konania, došlo k zmene okolností súvisiacich s rozhodovaním všeobecných súdov vo veci neodkladného opatrenia nariadeného okresným súdom uznesením z 20. októbra 2017 v spojení s uznesením krajského súdu zo 17. januára 2018. Bez nutnosti bližšie sa zaoberať ústavnou (ne)udržateľnosťou odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd s prihliadnutím na skutočnosti, ku ktorým došlo v konaní vo veci sťažovateľiek pred okresným súdom a krajským súdom (rozhodovanie okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 43 P 82/2020 a rozhodovanie krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoP 216/2020) po vydaní napadnutého uznesenia krajského súdu, konštatuje, že je tu daný dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej.

35. Prihliadajúc na skutočnosti zistené ústavným súdom (bod 32 tohto uznesenia), je totiž nesporné, že novému návrhu sťažovateľky 1 na zrušenie uznesenia okresného súdu z 20. októbra 2017 v spojení s uznesením krajského súdu zo 17. januára 2018 bolo vyhovené a zároveň bolo nariadené nové neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá sťažovateľka 2 zverená do osobnej starostlivosti sťažovateľky 1. Reálna ujma vo veci rozhodovania všeobecných súdov o návrhu na zrušenie neodkladného opatrenia, ktorým bola maloletá sťažovateľka 2 zverená do osobnej starostlivosti otca, sťažovateľkám tak v čase rozhodovania ústavného súdu vo veci ústavnej sťažnosti už *prima facie* nehrozí.

36. Za týchto okolností by prípadné rozhodnutie ústavného súdu vo veci ústavnej sťažnosti (vecné prejednanie argumentácie sťažovateľiek vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu) malo len akademický charakter bez možnosti reálneho dosahu prípadného rozhodnutia ústavného súdu na právne postavenie sťažovateľiek v konaní pred všeobecným súdom (v konkrétnych okolnostiach veci v konaní pred krajským súdom). Zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu a vrátenie veci krajskému súdu na opätovné prejednanie (čoho sa v petite ústavnej sťažnosti sťažovateľky domáhajú) za zmenených okolností totiž stratilo svoju právnu relevanciu. Predmetom rozhodovania krajského súdu (napadnutého touto ústavnou sťažnosťou) bolo preskúmanie odvolania smerujúceho proti napadnutému uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľky 1 na zrušenie neodkladného opatrenia nariadeného na základe uznesenia okresného súdu z 20. októbra 2017 v spojení s uznesením krajského súdu zo 17. januára 2018, k zrušeniu ktorého medzitým po podaní tejto ústavnej sťažnosti došlo. Zrušením nariadeného neodkladného opatrenia, ktorým bola sťažovateľka 2 zverená do osobnej starostlivosti otca, sa stratil právny podklad pre opätovné rozhodnutie krajského súdu o odvolaní proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktorým bol návrh sťažovateľky 1 na zrušenie tohto neodkladného opatrenia zamietnutý.

37. Vzhľadom na už uvádzané skutočnosti a berúc do úvahy skutočnosť, že reálna ujma sťažovateľkám ako účastníckam konania vo veci neodkladného opatrenia, ktorým bola maloletá sťažovateľka 2 zverená do osobnej starostlivosti otca, z dôvodu zrušenia neodkladného opatrenia (už) nehrozí, ústavný súd nosnú námietku sťažovateľiek

o arbitrárnosti napadnutého uznesenia krajského súdu rozhodujúceho vo veci opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu okresného súdu o zamietnutí návrhu na zrušenie predmetného neodkladného opatrenia vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú.

38. Ústavný súd v tejto súvislosti pre úplnosť dodáva, že sťažovateľky podali ústavnému súdu ústavnú sťažnosť smerujúcu proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 8 CoP 207/2019 z 13. septembra 2019 (k tomu pozri aj body 7 a 8 tohto uznesenia), o ktorej ústavný súd rozhodol tak, že nálezom sp. zn. II. ÚS 203/2020 z 22. októbra 2020 vyslovil porušenie práv sťažovateľiek zaručených ústavou, listinou a dohovorom citovaným uznesením krajského súdu a ústavnej sťažnosti v časti, ktorou sťažovateľky požadovali zrušenie citovaného rozhodnutia krajského súdu a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie, nevyhovet s poukazom na to, že okresný súd uznesením sp. zn. 43 P 82/2020 z 2. júla 2020 (právoplatnosť nadobudlo 29. septembra 2020) v spojení s opravným uznesením sp. zn. 43 P 82/2020 z 29. júla 2020 a s uznesením krajského súdu sp. zn. 8 CoP 216/2020 z 10. septembra 2020 zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením okresného súdu z 20. októbra 2017 v spojení s uznesením krajského súdu zo 17. januára 2018 a nariadil nové neodkladné opatrenie. Predmetná ústavná sťažnosť bola predbežne prerokovaná a prijatá na ďalšie konanie uznesením ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 203/2020 z 12. mája 2020, teda ešte v čase pred zmenou okolností súvisiacich s rozhodovaním všeobecných súdov vo veci neodkladného opatrenia. Týmto sa odlišuje vec prejednávaná pod sp. zn. II. ÚS 203/2020 od v tomto konaní prejednávanej veci, keďže v tomto konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľiek rozhoduje ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti už za zmenených okolností daných práve rozhodnutím okresného súdu uznesením sp. zn. 43 P 82/2020 z 2. júla 2020 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 43 P 82/2020 z 29. júla 2020 a s uznesením krajského súdu sp. zn. 8 CoP 216/2020 z 10. septembra 2020. Zmena okolností, ku ktorej došlo v konaní o tejto ústavnej sťažnosti, oprávnene bráni v zmysle materiálneho chápania ochrany základných práv a slobôd prípadnému vecnému prejednaniu argumentácie sťažovateľiek a prijatiu ústavnej sťažnosti v relevantnej časti na ďalšie konanie.

39. S prihliadnutím na dosiaľ uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky 1 vo veci namietaného porušenia práv zaručených ústavou, listinou a dohovorom napadnutým uznesením krajského súdu a sťažovateľky 2 vo veci namietaného porušenia práv zaručených ústavou, listinou, dohovorom a Dohovorom o právach dieťaťa napadnutým uznesením krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

40. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi v nej uplatnenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu